

Kommunrevisorerna granskar

UMEÅ KOMMUN
INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN

Grundläggande granskning 2021



1. Inledning och bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisorerna ska årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionsred. Enligt kommunallagen (12. kap 1 §) är revisionens uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts ändamålsenligt
- Verksamheten ur ekonomisk synvinkel sköts tillfredsställande
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Revisorernas årliga granskning består av såväl en grundläggande granskning som av ett antal fördjupade granskningar. Den grundläggande granskningen är den löpande granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder, och består av tre delar:

- granskning av delårsrapport och årsredovisning
- granskning av måluppfyllelse
- granskning av intern styrning och kontroll

Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en fortlöpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan. Den grundläggande granskningen kommer att fortgå fram till revisionens slutliga bedömningar i revisionsberättelsen rörande 2021.

1.1 Syfte

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att utgöra en grund till revisorernas bedömning om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning, uppföljning, och kontroll av verksamheten.

1.2 Avgränsningar

Granskningen avser hela granskningsåret 2021 och omfattar därmed granskning och bedömning utifrån samtliga styr- och uppföljningsdokument som upprättas för året. Granskningen färdigställs och avslutas därmed först efter att styrelse och nämnder behandlat sina årsbokslut/verksamhetsuppföljningar för 2021.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen
- Budget och uppdragsplaner 2021
- Nämndernas reglementen

1.4 Ansvarig nämnd

Iakttagelserna i denna rapport avser individ- och familjenämnden. Individ- och familjenämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och de uppgifter som i övrig lag åläggs kommunens socialnämnd förutom de områden som annan nämnd eller styrelse ansvarar för.

Nämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) för personer i samtliga åldrar. Nämnden ansvarar för att verksamheten bedrivs och utvecklas i enlighet med den lagstiftning som reglerar vård och omsorg.

1.5 Genomförande

Dialogmöten har genomförts med respektive nämnd med syfte att bedöma om styrelse och nämnder har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. Detta för att säkerställa att de lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

I årets grundläggande granskning har presidiet i styrelse och nämnder skriftligt besvarat generella och nämndspecifika frågor samt ett bedömningsformulär. De svar som lämnats har använts som underlag till de dialoger som genomförts med respektive presidium under september 2021. Vid presidiedialogerna gavs revisorerna även möjlighet att ställa kompletterande frågor.

Motsvarande underlag har även använts vid de träffar som genomförts under vintern med nämnder och styrelse. Syftet med dessa dialogmöten har varit att ge samtliga ledamöter möjlighet att yttra sig och föra en diskussion kring de svar som lämnats av respektive presidium.

För att få en helhetsbild av styrelsens/nämndens arbete, har de underlag som upprättats (formulär och anteckningar från dialoger) kompletterats med insamling, genomgång och analys av relevanta styr- och uppföljningsdokument.

Inom ramen för den grundläggande granskningen skickade vi en enkät till ordinarie och ersättande ledamöter. Totalt skickades enkäten till 22 ledamöter i individ- och familjenämnden och vi erhöll 13 svar, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 59 procent. Enkäten utgick från områdena verksamhetsstyrning, ekonomistyrning och intern kontroll. Inom varje område ställde vi frågor som berörde ledamöternas upplevda delaktighet i planeringen som ligger till grund för verksamhetsmål, budget och internkontrollplan. Ledamöterna tilläts också besvara om de fått tillräcklig uppföljning inom respektive område och om de bidragit till vidtagna åtgärder vid identifierade brister under året.

Den grundläggande granskningen baseras på revisorernas riskanalys och omfattar samtliga nämnder och styrelser. Den ger också underlag att under året uppdatera revisorernas riskanalys. Den grundläggande granskningen pågår under hela granskningsåret. Den information som inhämtats i samband med den grundläggande granskningen beaktas även vid revisorernas riskanalys inför kommande år.

1.6 Begreppsförklaringar

Nedan följer en förklaring av de begrepp som revisorerna använder vid sin bedömning:

- Bristfällig – Omedelbara förstärkningar krävs
- Tillräcklig – Behov av förstärkningar föreligger
- Ändamålsenlig – God följsamhet inom området
- Tillfredsställande – Mycket god följsamhet inom området

Det är också dessa begrepp som nämnderna har gjort sin bedömning/självskattning utifrån vid besvarandet av bedömningsformuläret.

2. Resultat av granskningen

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende nämndens verksamhetsstyrning, ekonomistyrning och interna kontroll under 2021. Här redogörs även för resultatet av den enkät som skickats till nämndens ledamöter (ordinarie och ersättare) under hösten 2021. De skriftliga svar som presidiet lämnat (utifrån framtaget bedömningsformulär) inför revisorernas dialogträff med dem i september 2021 framgår av bilaga 1 och 2.

2.1 Verksamhetsstyrning

Iakttagelser

I nämndens uppdragsplan finns en beskrivning av fullmäktiges strategiska långsiktiga mål och underliggande mål med tillhörande uppdrag som särskilt berör nämnden. I uppdragsplanen framgår att nämnden ska bidra till att förverkliga kommunfullmäktiges finansiella mål och god ekonomisk hushållning, de personalpolitiska målen och övergripande policys och styrdokument.

Individ- och familjenämnden har ett övergripande mål för nämndens verksamheter:

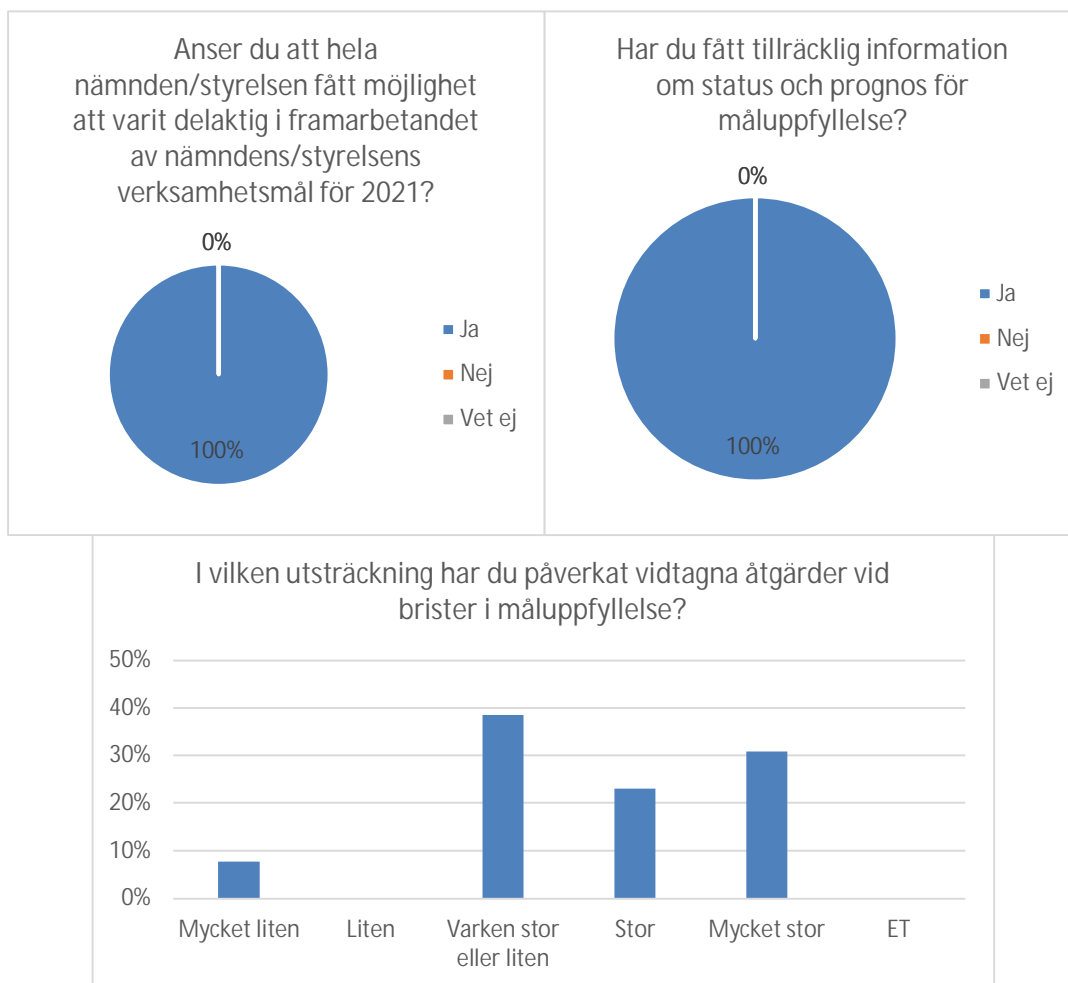
- Att stärka den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv

I nämndens styrkort för 2021 framgår dels aktiviteter kopplat till kommunfullmäktiges övergripande mål, dels resultatmått och mätvärde för nämndens övergripande mål. Vi noterar att det saknas mätvärden för aktiviteterna kopplat till kommunfullmäktiges övergripande mål.

Nämnden har följt upp verksamhet i tertialrapport per april 2021. Rapporteringen inkluderar uppföljning av resultatmått enligt styrkortet samt personalrapport. Nämnden följde också upp verksamhet i delårsrapport per augusti 2021. Uppföljningen innehåller, förutom resultatmått enligt styrkort samt personalrapport, en uppföljning och bedömning av nämndens arbete utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål samt av fullmäktige tilldelade uppdrag. Enligt uppföljningen bedömer nämnden att samtliga aktiviteter kopplat till de övergripande kommunfullmäktigemålen nås vid helåret och alla utom två uppdrag kommer vara slutförda vid helåret.

I nämndens årsbokslut följer nämnden upp måluppfyllelse för fullmäktiges långsiktiga mål och underliggande mål med tillhörande uppdrag som särskilt berör nämnden. Nämnden följer i årsbokslutet även upp nämndspecifika mål samt de resultatmått som återfinns i nämndens styrkort. Enligt uppföljningen bedömer nämnden att fyra av fem kommunfullmäktigemål uppnås utifrån nämndens perspektiv och att ett mål delvis nås. Samtliga uppdrag från fullmäktige till nämnden är genomförda.

Resultat av enkät



Av nämndsledamöternas enkätsvar kopplat till verksamhetsstyrning bedömer samtliga att hela nämnden fått möjlighet att varit delaktig i framarbetandet av nämndens verksamhetsmål för 2021. Samtliga svarande ledamöter bedömer också att information om status och prognos för måluppfyllelse har varit tillräcklig. Vidare bedömer 54 procent att de i stor eller mycket stor utsträckning påverkat vidtagna åtgärder vid brister i måluppfyllelse medan 8 procent bedömer att de påverkat i mycket liten utsträckning. Resterande del (38 procent) bedömer att de i varken stor eller liten utsträckning har påverkat vidtagna åtgärder.

Bedömning

Vi bedömer att nämndens verksamhetsstyrning är ändamålsenlig. Enligt reglementet för Umeå kommuns styrelse och nämnder (2014-11-24, § 150) har samtliga nämnder i uppdrag att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt. Vi noterar att nämnden arbetar utifrån fullmäktiges övergripande mål men att det finns vissa otydligheter i nedbrytningen till specifika nämndmål.

2.2 Ekonomi

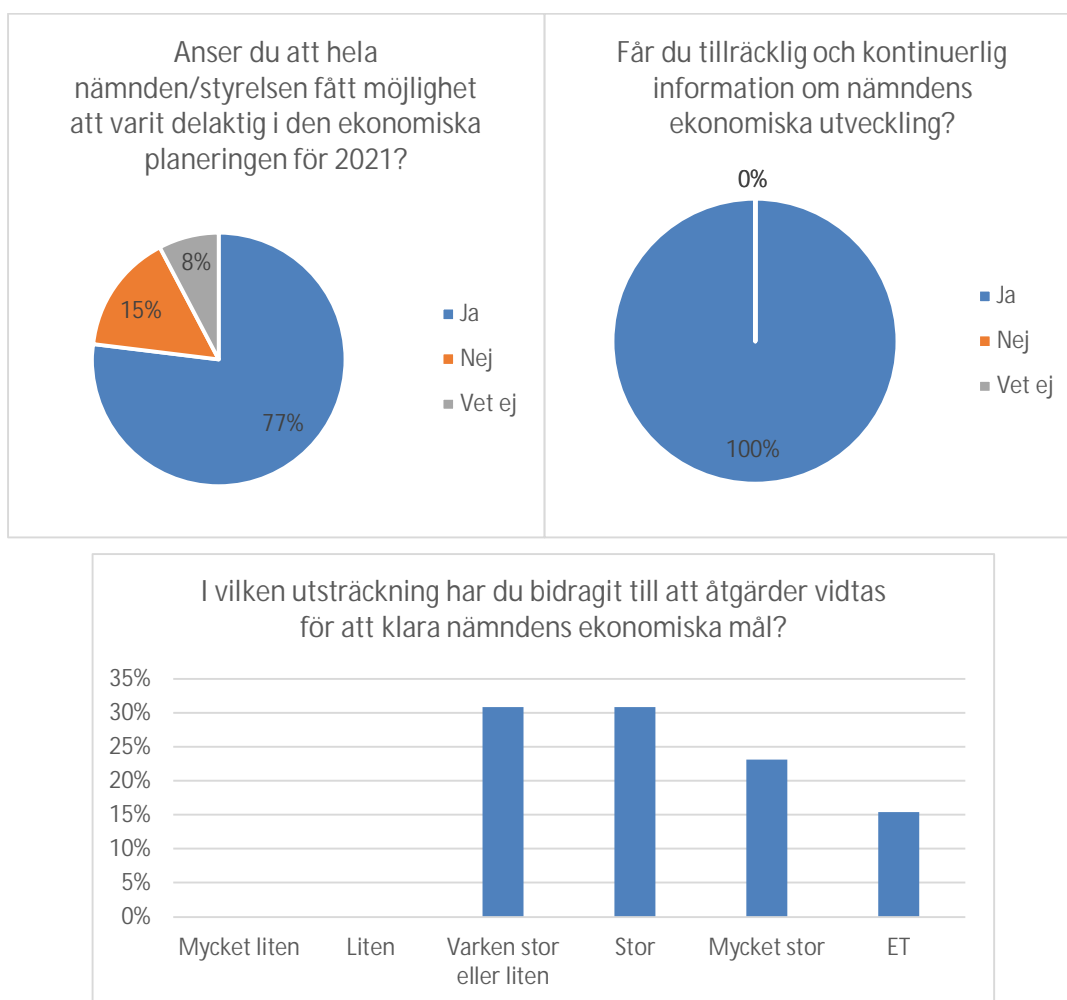
lakttagelser

Av nämndens tertialuppföljning per april framgår att nämndens resultat under första tertialet uppgick till + 9,8 mnkr och prognosen för helåret var + 7,5 mnkr. I nämndens delårsrapport per augusti uppgick resultatet till +23,3 mnkr. Enligt delårsrapporten är det främst inom funktionshinderomsorgen som nämnden gör överskott (+30,2 mnkr). Andra verksamheter, så som

individ- och familjeomsorgen gör istället ett negativt resultat på -16,2 mnr. Enligt rapporten beror det på ett stort behov av konsultstödda familjehem och av extern institutionsvård. Nämnden framhåller också att det beror på vuxna missbruksvården där kostnaderna för extern öppenvård och boende ökat som en effekt av pandemin och restriktionerna.

För helåret redovisar individ- och familjenämnden ett utfall på + 18,7 mnr. Enligt delårsrapporten beror överskottet på att både intäkter och kostnader överstiger budget, men att intäktsöverskottet (+24,2 mnr) överstiger ökningen av kostnader (+5,4 mnr). Anledningen till ökningen av intäkter uppges vara ökade intäkter avseende statsbidrag för sjuklöner och för övriga merkostnader kopplat till pandemin. Ökningen av kostnader uppges vara en följd av pandemin, bland annat överanställningar för att säkra bemanning och inköp av skyddsutrustning. Enligt årsbokslutet har nämnden vidtagit åtgärder, så som förändrade arbetssätt och större fokus på bemanningsplanering och uppföljning för att minska kostnaderna. Precis som i delårsrapporten uppvisar verksamheten individ- och familjeomsorgen ett större underskott, -32,4 mnr, samtidigt som funktionshinderomsorgen uppvisar ett större överskott, +39,1 mnr.

Resultat av enkät



Av enkätsvaren gällande ekonomistyrning framgår att 77 procent av ledamöterna upplever att hela nämnden fått möjlighet att vara delaktiga i den ekonomiska planeringen för 2021, medan 15 procent upplever att inte hela nämnden varit delaktiga. Resterande 8 procent uppger att det inte kan svara. Vad gäller uppföljning och information om ekonomin uppger samtliga svarande att den är tillräcklig. Av svarande ledamöter bedömer 54 procent att de antingen i stor eller mycket stor utsträckning har bidragit till vidtagna åtgärder för att klara nämndens ekonomiska mål. Vidare uppger 31 procent att

de i varken stor eller liten utsträckning har bidragit medan 15 procent anser att det inte har krävts några särskilda åtgärder under året.

Bedömning

Utifrån vad som framkommit av denna översiktliga granskning bedömer vi att nämndens interna ekonomistyrning är tillräcklig. Med anledning av att den grundläggande granskningen är översiktlig görs bedömningen med begränsad säkerhet. Vi noterar att kostnaderna översteg budget för året och att insatser kopplat till en del statsbidrag inte har kunnat startats upp på grund av Coronapandemin. Vi anser att det är bekymmersamt att verksamheten individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott på över 32 mnkr.

2.3 Intern kontroll

lakttagelser

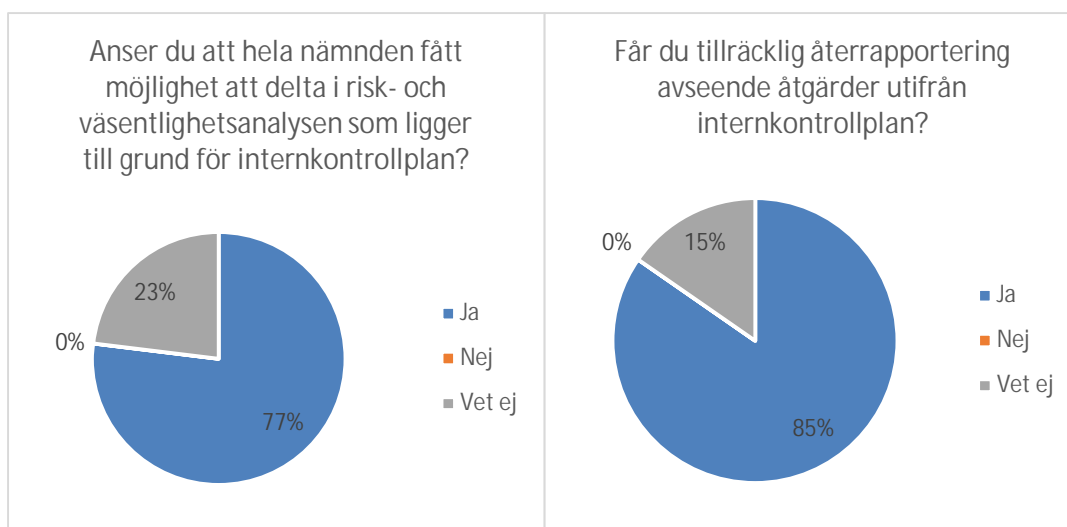
Individ- och familjenämnden antog i november 2020 en internkontrollplan för 2021. Riskanalysen som ligger till grund för nämndens prioritering av åtgärder framgår av internkontrollplanen. Internkontrollplanen innehåller totalt 17 identifierade risker som har värderats utifrån sannolikhet och konsekvens. Internkontrollplanen innehåller information om åtgärder/kontroller för att reducera risk och vem som är ansvarig för åtgärderna. Vissa risker har flertalet åtgärder/kontroller kopplat till sig. Det framgår inte när i tid åtgärder/kontroller ska återrapporteras.

Riskbeskrivningarna har ett värde baserat på en värdering av sannolikhet och konsekvens. Nedan följer den risk med högst riskvärde:

- Vårdkedjebriter för brukare och patienter i samverkan med externa parter

I september 2021 beslutade nämnden att godkänna internkontrollrapport för perioden januari-augusti 2021. Enligt protokollet bedömde också nämnden att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnden antog i januari 2022 internkontrollrapport för helåret 2021. Även för helåret bedömer nämnden att den interna kontrollen och styrningen är tillräcklig. Enligt uppföljningen för helåret bedömer nämnden att 17 aktiviteter kopplat till risker är slutförda, att 6 aktiviteter är lite efter plan och att en aktivitet är mycket efter plan. För majoriteten av riskerna som ligger efter plan framgår att arbete ska fortgå 2022.

Resultat av enkät





Av nämndsledamöternas enkätsvar gällande intern kontroll framgår att 77 procent upplever att de fått möjlighet att delta i risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för internkontrollplanen. Resterande del uppger att de inte vet. Vidare uppger 85 procent att de fått tillräcklig återrapportering avseende åtgärder utifrån internkontrollplanen och 15 procent uppger att de inte vet. Avslutningsvis bedömer 38 procent att de i vare sig stor eller liten utsträckning har bidragit till att vidta åtgärder utifrån konstaterade avvikelser utifrån internkontrollplanen medan 46 procent uppger att de bidragit i stor eller mycket stor utsträckning. Resterande del (15 procent) bedömer att det inte förekommit några avvikelser som krävt åtgärder.

Bedömning

Vi bedömer att nämnden säkerställt en ändamålsenlig struktur för intern kontroll avseende verksamhet och den ekonomiska redovisningen. Av kommunens riktlinjer för intern styrning och kontroll (reviderad av fullmäktige 2011-09-26, § 153) framgår att en riskanalys ska göras och dokumenteras i syfte att identifiera omständigheter som utgör risk för att inte uppfylla de krav som ställs på verksamheten. Nämnden har fattat beslut om riskanalys och internkontrollplan samt har gjort en värdering av den interna kontrollen. Vi noterar att det i internkontrollplanen inte framgår när uppföljningen ska återrapporteras. Nämnden poängterar dock att uppföljningen följer en kommungemensam process och finns med i nämndens årshjul.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden har en ändamålsenlig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten, inom områdena verksamhetsstyrning och intern kontroll. Arbetet med nämndens ekonomistyrning bedöms vara tillräcklig.

Vad gäller ekonomistyrning bedömer vi att det är angeläget att nämnden framgent vidtar åtgärder för att komma till rätta med underskottet inom individ- och familjeomsorgen. Det är också angeläget att hela nämnden deltar i den ekonomiska planeringen och i att vidta åtgärder utifrån ekonomiska underskott.

Bilaga 1.

Svaren nedan har lämnats av nämndens presidium i samband med den dialog som genomfördes i september 2021. Svaren är därmed inte att ses som revisorernas iakttagelser och bedömningar.

Generella frågeställningar till samtliga nämnder

Verksamhetsstyrning

Hur ser nämndens plan för att ta fram en beskrivning av nämndens grunduppdrag ut?

Enligt nämnden har den tagit emot anvisning från kommunstyrelsen under augusti och kommer utifrån detta att arbeta med att ta fram ett förslag på grunduppdrag till mars 2022 då nämnden enligt plan ska yttra sig till kommunstyrelsen inför fastställande i juni. Förvaltningen kommer med utgångspunkt i anvisningar samt nuvarande reglemente ta fram ett förslag.

Vilka mål behöver nämnden lägga extra fokus på för att nå måluppfyllelse vid årets slut? Pandemin kommer enligt nämnden att påverka måluppfyllelse på olika sätt. För att uppfylla de självständighetsmål som nämnden prioriterat inom till exempel funktionshindersomsorgen krävs ett stort arbete av verksamheten för att hitta nya externa platser som förlorades under pandemin samt fortsätta med arbetet kring studier och anställning för de personer som har beslut om daglig verksamhet. Enligt nämnden fortsätter arbetet med att minska placeringar och utveckla hemmaplanslösningar. Det handlar bland annat om att kunna ge bättre stöd till den unge och hans föräldrar. Inom ramen för Umeå växer tryggt och säkert framhåller nämnden att planerade satsningar och samverkansmodeller behöver ha hög prioritet för att nå kommunövergripande mål.

Vilka utvecklingsområden finns det för uppföljning av mål och verksamhet under året?

Nämnden bedömer att både målstyrning och verksamhetsuppföljning är ändamålsenlig. Förutom tertiärrapporter och årsbokslut får nämnden regelbundet uppföljning av angelägna områden.

Ekonomistyrning

Utifrån nämndens budgetförutsättningar, vilka utmaningar ser ni att ni har för att klara en ekonomi i balans?

Nämnden framhåller att den inför 2021 inte ersatts fullt ut för indexerade kostnadsökningar och demografisk tillväxt och fortsatt arbete med nämndens tidigare beslutade resursprioriteringar är därför nödvändigt utifrån framtagna planer. Nämndens prognos för 2021 är positiv vilket beror på att resursprioriteringarna gett resultat men också på grund av pandemin. Alla verksamheter har mer eller mindre påverkats ekonomiskt av pandemin vilket bland annat handlat om ett minskat inflöde, nedstängda verksamheter, att uppstart/utökning av verksamheter inte blivit av som planerat, stundtals ökat behov av försörjningsstöd, längre placeringar och behandlingstider och större behov av externa placeringar för vuxna. En utmaning kan enligt nämnden vara att hantera en ökad efterfrågan av nämndens verksamheter efter pandemin. En förväntad vård- och omsorgsskuld kan komma att innebära att behoven ökar mer än tidigare år och således en utmaning för verksamheterna att klara en ekonomi i balans.

Hur arbetar nämnden för att säkerställa en så hög träffsäkerhet som möjligt i de ekonomiska prognoserna?

Arbetet med prognos sker enligt nämnden genom kontinuerliga månadsavstämningar mellan verksamhetschefer, biträdande verksamhetschefer, enhetschefer och ekonomer samt genom dialog inom ekonomifunktionen. Förutom det sker månatliga uppföljningar mellan direktör, verksamhetschef och ekonomichef. Individ- och familjenämndens arbetsutskott får månatligen en ekonomiuppföljning och vid varje sammanträde med nämnden så ges en fördjupad ekonomisk

uppföljning med prognos. Nämnden konstaterar att den ekonomiska uppföljningen redogör för aktuell nettokostnadsutveckling, budgetavvikelse, prognos och volymutveckling.

Inom vilka verksamheter bedömer ni att det finns behov av att utveckla/stärka styrning och uppföljning av ekonomin?

Enligt nämnden har alla verksamheter inom stöd- och omsorg en likartad uppföljning av ekonomin. Nämnde framhåller dock att det legat ett särskilt fokus på de verksamhetsområden som uppvisat underskott och där det finns åtgärdsplaner. Det rör främst verksamheterna; individ- och familjeomsorgen, verksamheten för ensamkommande barn samt verksamheter inom funktionshinderomsorgen som personlig assistans LSS och LSS-boende.

Intern kontroll

På vilket sätt kan nämndens arbete med riskanalys och intern kontrollplan utvecklas ytterligare? Nämnden bedömer att strukturen för riskanalys och intern kontroll är ändamålsenlig. Riskanalysen som ligger till grund för nämndens prioritering av åtgärder framgår av internkontrollplanen och enligt nämnden har den varit direkt delaktig i att värdera och prioritera vilka risker som ska hanteras. Berörda chefer har i sin tur tagit fram förslag på åtgärder, vilka beslutas av nämnd i samband med att planen antas.

Finns det några specifika verksamheter, processer eller rutiner där nämnden behöver stärka den interna kontrollen?

Enligt nämnden genomförs uppföljning av interkontrollplan för 2021 i samband med delårsrapport i september. Nämnden bedömer att egenkontrollen behöver utvecklas så att aktuella rutiner och riktlinjer finns på plats och revideras utifrån årshjulet.

Hur kan uppföljningen av den interna kontrollen utvecklas för att nämnden bättre ska kunna vidta ändamålsenliga åtgärder vid eventuella avvikelser?

Nämnden framhåller att egenkontroll kan utvecklas så att vissa risker uppmärksammas tidigare och på så sätt tydligare få en röd tråd till nämndens internkontrollplan.

Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Hur arbetar nämnden med att främja en god arbetsmiljö i sina verksamhetsområden?

Enligt nämnden arbetar verksamheterna med att stärka det närvarande ledarskapet samt delaktighet och inflytande samt friskfaktorer som främjar en god arbetsmiljö. Nämnden framhåller att verksamheterna arbetat tillsammans med huvudskyddsombuden med planering för workshops för chefer och skyddsombud under hösten för att stärka det arbetsplatsnära arbetsmiljöarbetet. Nämnden följer också antalet utbildade skyddsombud i verksamheterna fr o m i år.

Nytt för i år är att chefer kan beställa företagshälsovård vilket enligt nämnden bidrar till ett ökat ansvar för arbetsmiljön, närvarande ledarskap och utökad kunskap kring lämpliga insatser. Nämnden framhåller också medarbetarenkätens resultat som en viktig del för att uppnå förbättringar i arbetsmiljön. Det systematiska arbetet följs av nämnd genom återkoppling på sammanträden.

Hur arbetar nämnden med att säkerställa en långsiktigt stabil sjukfrånvaro på låg nivå?

Det fortsatta arbetet med aktiv rehabilitering dag 1–30 ger enligt nämnden förutsättningar för att skapa en stabil sjukfrånvaro på låg nivå. Arbetet med att se över de som varit långtidssjukskrivna över ett år fortsätter och att stärka och utveckla det närvarande ledarskapet fortsätter. Processerna tar lång enligt nämnden tid och behöver vidmakthållas för att ge effekt. Ett pilotprojekt pågår inom förvaltningen för ett arbetssätt gällande mer komplexa rehabiliteringsärenden. Syftet är att skapa ett lärande bland chefer. Enligt nämnden genomförs kontinuerlig uppföljning med verksamhetschefer för genomgång av sjukfrånvaro, behov av stöd och åtgärder.

Nämndspecifika frågor

Hur följer nämnden upp myndighetsbeslut inom IFO? Visar uppföljningen några förändringar över tid?

Nämnden uppger att antalet placeringsdygn för barn och ungdomar på HVB, antalet placeringsdygn för barn och ungdomar i familjehem följs upp. Nämnden uppger också att andelen externa familjehem minskar i relation till egna samtidigt som det kvarstår ett stort behov av familjehem på totalen. Nämnden uppger vidare att barnavårdsutredningars handläggningstider följs upp för att säkra att det är inom ramen för lagstadgad tid. En förändring över tid är att handläggningstider har minskat och de utredningar som förlängs görs med giltiga skäl.

När det gäller insatser till vuxna så följer nämnden utvecklingen inom missbruk med redogörelse avseende de som behöver vård för sitt missbruk. De som har behov av HVB vuxna har ökat utifrån mer omfattande missbruksproblematik, där öppenvårdsbehandling inte kan möta behoven. Nämnden uppger också att andelen ej återaktualiserade personer med försörjningsstöd och andelen hushåll med försörjningsstöd har minskat. Dock har en andel personer som uppstår försörjningsstöd med stora komplexa behov tenderat ha långa behov av försörjning. Därav pågår enligt nämnden flera insatser med syftet att öka självständighet och självförsörjningen för den gruppen

Att framtagna mallar för bedömning av våldsutsatta personer används följs också upp och enligt nämnden har arbetssätten utvecklats. Nämnden följer också andelen uppföljda beslut och har prioriterat medel ur budget för att möjliggöra arbetet genom utökning av handläggare inom myndighetsutövningen.

Hur ser utvecklingen ut rörande antalet SIS-placeringar av individer från Umeå kommun?

Enligt nämnden har i genomsnitt 39 ungdomar under 2021 varit placerade varje månad i extern HVB och av dem har 17 procent varit SIS-placerade. Andelen SIS-placerade var något högre år 2020. Nämnden framhåller dock att kostnaderna för HVB ökat vilket beror på att SIS har höjt dygnskostnaden för sina placeringar rejält.

Hur samarbetar nämnden med polisen för att förebygga våld i nära relationer?

Centrum mot våld samarbetar enligt nämnden med polisen, bland annat genom ledningsgrupp i samverkan. Gruppen består av representanter från polis, Åklagarmyndigheten, rättsmedicin, BUP och regionen. Träffarna sker två gånger per termin. Nämnden framhåller också att Centrum mot våld tillsammans med polisen har träffat och utbildat så kallade kvartersvärdar om våld i nära relationer, och det arbetet fortsätter. Regionkoordinator för människohandel och prostitution samt arbetskraftsexploatering har enligt nämnden ett nära samarbete med polis när det gäller uppsök vid misstanke om sexköp och/eller arbetskraftsexploatering

Hur har nämndens samverkan med regionens BUP utvecklats?

Under året har en grupp på specialistnivå bildats från kommun och region där BUP är en part i samverkansgruppen. Syftet är enligt nämnden att säkra insats för de svårast sjuka barnen både vad gäller psykiskt och somatiskt. Nämnden framhåller att arbetet pågår och att samarbetet har stärkts och utvecklats i och med detta.

I vilken utsträckning skiljer sig nämndens och Försäkringskassans respektive bedömning av fördelningen av LSS-kostnader?

Trenden tyder på att LSS-kostnaderna ökar, vilket i sin tur tyder på att enskilda inte får beslut efter behov från Försäkringskassan. Nämnden konstaterar att kommunen därför behöver komplettera med LSS-beslut för att täcka behov.

Vilken beredskap har nämnden för att hantera ökad hemlöshet utifrån pandemins verkningar (även i samverkan med AB Bostaden)?

Nämnden konstaterar att den inte sett någon direkt ökning av hemlöshet till följd av pandemin. Nämnden har en årlig tilldelning av lägenheter från Bostaden samt avtal med ett par privata fastighetsägare samt tillgång till ett antal kommunägda lägenheter. När det gäller akut hemlösa har nämnden ett samarbete med Umeå Stadsmission som bedriver ett akutboende.

Hur har nämnden under pandemin säkerställt en ändamålsenlig samverkan med andra verksamheter inom kommunen (exempelvis kring tillgången till sjuksköterskor)?

Nämnden konstaterar att samarbetet, både internt inom kommunen och externt med regionen, har varit bra. Inom kommunen har en tät dialog förts med äldreomsorgen och verksamheterna har hjälpt varandra både vad gäller kompetens och resurser. Stöd- och omsorgsförvaltningen och äldreförvaltningen har under pandemin samordnats i gemensam stab och gemensam uppföljning har gjorts två gånger/vecka inledningsvis och sedermera en gång/vecka med verksamhetschefer från båda förvaltningarna. Nämnden uppger även att andra förvaltningar har deltagit under dessa möten. Veckovisa möten med representanter från regionen och kommunens hälso- och sjukvård har enligt nämnden varit en del av samarbetet under pandemin. Där har övergripande frågor avseende samarbete kring Coronapandemin lyfts. Nämnden framhåller avslutningsvis att förvaltningen har haft ett gott samarbete med Regionens Vårdhygien och smittskydd under Coronapandemin.

Bilaga 2.

Nedan anges nämndens/presidiets bedömning om nämndens följsamhet till följande lagkrav, mål och beslut samt åtaganden kopplat till fullmäktiges mål och uppdrag:

Verksamhetsstyrning

Åtagande	Krav enligt	Presidiets bedömning av följsamheten	Hänvisning till §§ och underlag som styrker bedömning
<i>2.1.1. Beaktas samtliga mål och uppdrag som berör nämnden i uppdragsplanen?</i>	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	<input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	Är inkluderade i nämndens uppdragsplan 2021.
<i>2.1.2 Har nämnden fått tillräcklig uppföljning och återrapportering avseende mål och måluppfyllelse?</i>	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	<input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	Uppföljning sker i samband med delårsbokslut och årsbokslut.
<i>2.1.3 Har nämnden vid behov tagit aktiva beslut utifrån uppföljning om åtgärder för att uppnå måluppfyllelse?</i>	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, Reglemente för Umeå kommuns styrelse och nämnder	<input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	Skер löpande under året och framgår av nämndens sammanträdesprotokoll.

Ekonomistyrning

Åtagande	Krav enligt	Presidiets bedömning av följsamheten	Hänvisning till §§ och underlag som styrker bedömning
<i>2.2.1 Har nämnden anpassat verksamheten utifrån de förutsättningar som anges i budget?</i>	Kommunallagen (2017:725), 11 kap. 5 § Fullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning	<input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	Individ- och familjenämnden har lagt en budget i balans för 2021.
<i>2.2.2 Har nämnden fått tillräcklig uppföljning och återrapportering avseende ekonomi</i>	Kommunallagen (2017:725), 11 kap. 5 § Fullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning	<input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	Ekonomiuppföljning sker varje månad (AU och nämnd) samt en fördjupad rapport vid delårs-

<i>och verksamhetens utveckling?</i>			och årsbokslut. Jämförande nyckeltal sker årligen. Åtgärdsplaner tas fram för verksamheter med underskott.
<i>2.2.3 Om nämnden prognostiserat ett underskott, har nämnden fattat beslut om åtgärder för att nå en ekonomi i balans?</i>	Kommunallagen (2017:725), 11 kap. 5 § Fullmäktiges riktlinjer för god ekonomisk hushållning	X Ja <input type="checkbox"/> Nej	Individ- och familjenämnden har i juli 2021 inget underskott.

Intern kontroll

Åtagande	Krav enligt	Presidiets bedömning av följsamheten	Hänvisning till §§ samt underlag som styrker bedömning
<i>2.3.1 Har nämnden fastställt riskanalys?</i>	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, Handledning - intern styrning och kontroll (KS 2019-12-19)	X Ja <input type="checkbox"/> Nej	I samband med beslut om internkontrollplan i november 2020.
<i>2.3.2 Har nämnden fastställt internkontrollplan?</i>	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, Handledning – intern styrning och kontroll (KS 2019-12-19)	X Ja <input type="checkbox"/> Nej	November 2020.
<i>2.3.3 Har nämnden beslutat om uppföljning av internkontrollplanen?</i>	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, Handledning - intern styrning och kontroll (KS 2019-12-19)	X Ja <input type="checkbox"/> Nej	Följer kommungemensam anvisning.
<i>2.3.4 Har nämnden gjort en värdering om den interna kontrollen</i>	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §,	X Ja <input type="checkbox"/> Nej	Görs i samband med återrapportering

<i>är ändamålsenlig och tillräcklig?</i>	Handledning - intern styrning och kontroll (KS 2019-12-19)		vid delårsbokslut i september.
<i>2.3.5 Har nämnden tillsett att kommunstyrelsen tagit del av nämndens uppföljning av internkontrollplanen?</i>	Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §, Handledning - intern styrning och kontroll (KS 2019-12-19)	<input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	Efter sammanträde i september 2021.
<i>2.3.6 Har nämnden vidtagit några åtgärder för att stärka attestrutinerna?</i>		<input checked="" type="checkbox"/> Ja <input type="checkbox"/> Nej	Gjort sedan tidigare, följs regelbundet.